

Начало>Вашите права>Жертви на престъпления>Права на жертвите – по държави
Права на жертвите – по държави

Унгария

Вие сте жертва на престъпление, ако сте пострадали от деяние, което представлява престъпление по смисъла на унгарското право, например ако сте претърпели телесни вреди, или ако имуществото Ви е било повредено или откраднато. Като жертва на престъпление унгарското законодателство Ви предоставя редица права преди, по време на съдебното производство (съдебния процес) и след неговото приключване. Информацията относно правата и задълженията, които имате в наказателното производство, можете да поискате от разследващия орган, прокурора или съда в зависимост от етапа на производството.

Наказателното производство в Унгария започва с разследване. Обикновено разследването се извършва от полицията под надзора на прокурора. След приключване на разследването прокурорът или решава да повдигне обвинение и делото се внася за разглеждане в съда, или случаят се прекратява на етапа на разследването поради недостатъчни доказателства или поради неприложимост на квалификация за наказуемо деяние или изтекла преклузивна давност за наказателна отговорност.

Ако делото влезе в съда, последният разглежда събраните доказателства и решава дали да признае подсъдимия за виновен или не. В унгарското наказателно производство (с изключение на някои видове производства) съдът може да събира доказателства и пряко в рамките на публично заседание, така че може да бъдете призовани на съдебното заседание и да бъдете разпитани като свидетел. Ако бъде признат за виновен, подсъдимият бива осъден и му се налага наказание. Ако бъде признат за невинен, подсъдимият бива оправдан.

Следвайте връзките по-долу, за да намерите информацията, от която се нуждаете

- 1 - Моите права като жертва на престъпление
- 2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес
- 3 - Правата ми след съдебния процес
- 4 - Обезщетение
- 5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Последна актуализация: 21/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

1 - Моите права като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

В Закона относно наказателния процес се изисква съдът, прокурорът и разследващият орган да информират преди всяко процесуално действие лицата, които са обект на дейности по правоприлагане, за техните права и задължения.

За престъпления може да бъде **съобщено** в устна или писмена форма на прокуратурата или на разследващия орган. Съобщението може да бъде прието и от друг орган или от съда, който ще го изпрати на разследващия орган. Законът не предвижда каквито и да е формалности във връзка със съобщаването на престъпление; за престъпления може да се съобщава с писмо, по пощата или по електронната поща или лично.

Наказателните производства се провеждат на **унгарски език**, но жертва, която не говори унгарски, има възможност да използва майчиния си език или друг език, избран от нея. Дори когато жертвата говори унгарски език, тя може да избере да използва в наказателното производство родния си език. Разходите за писмен и устен превод не се прехвърлят на жертвата и тя не може да бъде задължена да извърши авансово плащане във връзка с тях или да ги поеме.

Жертвата на престъплението има право на подкрепа от **службата за подпомагане на жертви на престъпления** в случай на престъпление срещу физически лица или срещу собствеността, извършено на територията на Унгария, и в случай че физически лица са претърпели увреждания като пряка последица от престъпни деяния или престъпления против собствеността, извършени на територията на Унгария, и по-специално телесна повреда или емоционално страдание, психически сътресения или икономически загуби, при условие че са: унгарски граждани, граждани на която и да е държава — членка на ЕС, граждани на която и да е трета държава, законно пребиваващи на територията на Европейския съюз, лица без гражданство, които пребивават законно на територията на Унгария, жертви на трафик на хора или всички други лица, за които се счита, че отговарят на условията по силата на международни договори, сключени между съответните им държави на гражданство и Унгария, или въз основа на реципрочност.

Държавата предоставя услуги за подпомагане на жертвите след преценка на техните нужди, които могат да включват: улесняване на защитата на интересите на жертвите, предоставяне на незабавна парична помощ, предоставяне на доказателство за статута на жертвата, защита на свидетел и предоставяне на защитено жилище. Ако са изпълнени всички законоустановени условия, жертвата има право и на обезщетение от държавата.

Освен това, ако спрямо жертвите са планирани и извършени актове на насилие срещу лица или престъпления, създаващи колективна опасност за лица, с цел да се попречи или да се осуети участието им в наказателното производство или упражняването на техните права и изпълнението на техните задължения, или ако такова престъпление е вероятно, може да бъде разпоредена **лична защита на жертва**. Молби могат да бъдат подадени или регистрирани в съда, главната прокуратура или разследващия орган, водещ наказателното производство.

За да се гарантира предотвратяването или прекъсването на престъпления срещу физическата неприкосновеност или свобода на лицето, личната защита обхваща защитата на личното жилище на жертвата или на друго местопребиваване, както и обезопасяване на маршрутите за движение, безопасно участие в наказателното производство и други официални действия.

Личната защита се осигурява по-специално чрез редовна патрулна служба, технически средства, връзки за непрекъсната комуникация, осигуряване на защитно облекло и, ако другите методи за лична защита са неефективни, чрез охрана на лицето, която може да бъде осигурена на мястото, управлявано от правоприлагащия орган, упълномощен да разпоредява и осигурява лична защита.

Ако защитата на жертва, участваща в наказателно производство, включващо деяние с изключителна тежест, не може да се гарантира чрез лична защита и ако тази жертва сътрудничи на органа и се намира в ситуация на заплахата и поради това е необходимо да се предоставят специални мерки за защита, жертвата може да участва също и в програма за защита на свидетели, в рамките на която ще бъдат предоставени специални мерки за защита, в случай че са изпълнени специални допълнителни условия.

В определени случаи жертвата има право **на представителство чрез процесуален представител** и, ако действа в качеството си на частен тъжител, има право на правна помощ. По правило условието за предоставяне на горепосочените е жертвата да се нуждае от тях, което означава, че при отчитане на доходите на лицата, живеещи заедно, месечният нетен доход на жертвата не надхвърля съответния минимален размер на пенсията за осигурителен стаж, определен въз основа на трудово правоотношение (28 500 HUF през 2017 г.), и тя не разполага с активи, които могат да покрият правните услуги.

Във всяка фаза на наказателното производство жертвата може да има право да бъде конституирана като **граждански ищец**, за да претендира за обезщетение от обвиняемия за причинени вреди, произтичащи от извършено престъпление. За да обезпечи гражданския си иск, жертвата може да подаде искане за секвестриране на имуществото на обвиняемия, което ще бъде разпоредено от съда, ако има основателни причини да се предположи, че удовлетворяването на иска ще бъде осуетено. Съдът се произнася по гражданския иск с решение, с което приема или отхвърля искането. Ако това ще забави значително приключването на процедурата или ако обвиняемият е оправдан или ако произнасянето по съществото на искането в рамките на наказателното производство е възпрепятствано поради други условия, съдът разпорежда изпълнението на гражданската жалба с други правни средства.

При специални условия жертвата има право да участва в **процедура по медиация** с обвиняемия. Процедурата по медиация не може да бъде проведена без съгласието на жертвата и дори в този случай тя не започва автоматично, като зависи от много други условия.

Извънредните разходи, направени по делото от жертвата и нейния представител, са разходите по наказателно производство, както и разходите на жертвата, направени във връзка с **нейното присъствие като свидетел**. Макар че първите не се изплащат авансово от държавата, последните се възстановяват след процесуалните действия. Ако обвиняемият бъде признат за виновен, му се разпорежда да заплати разходите по наказателното производство.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Защитата на правата е предвидена в Закона относно наказателния процес по отношение на производства, които са от компетентността на Унгария, независимо от гражданството и местопребиваването. Службата за подпомагане на жертви на престъпления предоставя на гражданите на всяка държава — членка на ЕС, същите услуги като тези за унгарските граждани.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

Жертвата се **уведомява индивидуално** за решението за започване на разследването само ако за престъплението не е съобщено от нея. Освен това в Закона за съдебните производства се определят ситуации и решения, за които жертвата трябва да бъде уведомена.

Жертвата има право да бъде уведомена по нейно искане във връзка с престъпление, което я засяга, за освобождаването или бягството на задържаното лице, условното предсрочно освобождаване, окончателното освобождаване или бягството, както и прекъсване на изпълнението на срока за лишаване от свобода на лицето, осъдено на лишаване от свобода за определен срок, освобождаването или бягството на лицето, на което е наложена мярка задържане под стража, както и прекъсване на изпълнението на мярката задържане под стража, освобождаването или бягството на лицето, което е подложено на принудително медицинско лечение, освобождаването, напускането без разрешение и напускането с цел адаптация на лицето, подложено на принудително медицинско лечение, а в случай на превъзпитаване на млади правонарушители — временно или постоянно освобождаване, напускане на институцията без разрешение и прекъсване на превъзпитаването на млади правонарушители.

Жертвата трябва да бъде уведомена по-специално за следните решения: назначаване на вещо лице, спиране на разследването, приключване на разследването, прекратяване на разследването, обвинителния акт, частичен пропуск в обвинителния акт, отпадане на обвиненията, приемане на каквито и да било решения, които съдържат разпоредби, отнасящи се пряко до жертвата, както и приемането на окончателно решение.

Жертвата трябва да бъде уведомена за **мястото и датата на всички процесуални действия**, в които може да участва. Такива действия включват изслушване на вещо лице в хода на разследването, проверки, възстановки, описания за установяване на самоличност, както и съдебни процеси и открити заседания в хода на съдебните процедури.

В хода на разследването жертвата **може да бъде информирана за и срещу определена такса да получи преписи от** всякакви експертни становища и преписки във връзка със следствените действия, по време на които тя може да присъства, и може да получи преписи от други документи, ако това не противоречи на интересите на разследването. След приключване на разследването жертвата може да се запознае с всички документи, отнасящи се до престъплението, извършено спрямо нея.

В хода на разследването жертвата може да подаде **жалба** или оплакване срещу всички решения, съдържащи разпоредби, отнасящи се до нея. Жертвата може да подаде, наред с другото, оплакване срещу решения, с които се отхвърля нейният сигнал за престъплението, или решения за спиране или прекратяване на разследването.

Ако сигналът за престъплението бъде отхвърлен или разследването бъде прекратено, и в някои определени случаи, когато са повдигнати официални обвинения по част от обвинителния акт и оплакването на жертвата не доведе до желания резултат, жертвата може да действа като частен тъжител в рамките на определения от закона срок. Жертвата може да действа като частен тъжител и ако в резултат на разследването прокурорът не установи престъпление, което подлежи на наказателно преследване от прокуратурата, или ако прокурорът не е поел представителството на обвинението от частния обвинител. Жертва, действаща в качеството си на частен тъжител, може да подаде чрез своя адвокат молба за наказателно преследване, като по този начин може да внесе самостоятелно обвинителен акт срещу обвиняемия.

В хода на съдебното производство жертвата може да обжалва единствено произнасянето по гражданския иск по същество, но не и решението по същество. В хода на съдебната процедура жертвата може да действа като частен тъжител, ако прокурорът не повдигне обвинения.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свържа с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

Наказателните производства се провеждат на унгарски език, но невладеенето на унгарски език няма да е основание за дискриминация. В наказателното производство можете да използвате както устно, така и писмено Вашия роден език, езика на Вашия регион или малцинство или друг език, който сте посочили, че владеете. В тези случаи имате право на безплатен устен превод и на писмен превод на официални документи, които са адресирани до Вас.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбиран (ако съм дете; ако имам увреждане)?

Органът ще се стреми да общува с Вас по лесен и разбираем начин както устно, така и писмено. Информацията за правата Ви и предупрежденията относно задълженията Ви ще бъдат съобщени по лесноразбираем начин, като се вземат предвид Вашето положение и лични

способности. В хода на вербалната комуникация органът се задължава също така да се увери, че сте разбрали предоставената Ви информация, и ако не сте, той ще Ви обясни въпросната информация или предупреждение. Ако сте малолетно или непълнолетно дете или лице с увреждания, органът трябва да положи специална грижа при общуването си с Вас. Ако имате затруднения със слуха, ако сте лице, лишено от зрение и от слух, или имате затруднения в речта, можете да поискате преводач на жестомимичен език или да направите писмено изявление вместо да бъдете изслушан.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

На държавно равнище защитата на жертвите и функциите за правна помощ се упражняват от държавните служби на столицата и 19-те окръга. Ако сте жертва на престъпление, държавните агенции ще Ви предоставят безплатна персонализирана помощ, като в нейните рамки Ви се предоставя информация за Вашите права и възможности;

емоционална подкрепа;

практическа помощ и правен съвет при несложни дела;

потвърждение на статута Ви на жертва;

незабавна парична помощ може да Ви бъде предоставена въз основа на молба, подадена в срок от 5 дни от датата на извършване на съответното престъпление.

Като част от правната помощ държавните служби ще Ви предоставят безплатен правен съвет в случаи, в които фактите по делото са сравнително ясни, а ако сте финансово затруднен, могат да Ви бъдат осигурени правни услуги (например изготвяне на документи) чрез правна помощ извън контекста на наказателното производство, както и представителство чрез процесуален представител в рамките на наказателното производство.

Можете да намерите данните за контакт на държавните служби в Будапеща и в окръзите на адрес <http://www.kormanyhivatal.hu/> и допълнителна информация за подкрепа на жертвите и правна помощ на адрес <https://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/aldozatsegito-szolgalat> и <http://igazsagugyihivatal.gov.hu/jogi-segitsegnyujtas>.

В случай че сте жертва на престъпление, освен към държавните организации за подпомагане на жертви на престъпления, можете да се обърнете към редица граждански организации, например:

Благотворителното сдружение „БЯЛ ПРЪСТЕН“ (WHITE RING), член на „Victim Support Europe“, предоставя финансова, правна, психологическа и друг вид подкрепа, както и помощ за жертвите на престъпления и техните роднини, главно на тези, които имат нужда от нея поради своето социално положение (<http://feheryuru.eu/>),

Националната служба за телефонна информация при кризисни ситуации (Országos Kríziskezelés és Információs Telefonszolgálat) предоставя помощ за жертвите на домашно насилие, малтретиране на дете, проституция и трафик на хора и, ако е необходимо, може да се погрижи за тяхното настаняване (<http://bantalmazas.hu/>),

НПО „ESZTER Ambulance“ (ESZTER Alapítvány és Ambulancia) предоставя безплатно психологическо лечение и рехабилитация за деца и възрастни, които са малтретирани и травмирани, и осигурява правна информация и съвети (<http://eszteralapitvany.hu/>),

НПО „Сдружение за правата на жените „NANE““ поддържа безплатна гореща телефонна линия и предоставя лична правна помощ, както и психологически и социални консултации за възрастни и малолетни или непълнолетни жертви на домашно насилие (<http://nane.hu/>).

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

Ако се обърнете към полицията като жертва на престъпление, ще получите писмено уведомление от нея за съответната служба за подпомагане на жертви на престъпления, като при поискване полицията ще Ви издаден необходимото удостоверение, което ще Ви бъде връчено или ще бъде изпратено на службата за подпомагане на жертви на престъпления.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

В хода на наказателното производство трябва да се зачитат личните Ви права и правото на уважение на участващите лица, като всяко ненужно разкриване на данни относно личния Ви живот е забранено. За тази цел, ако е необходимо да дадете показания като свидетел, можете да поискате данните Ви да бъдат разглеждани в условията на поверителност, като от този момент те ще бъдат разкривани само на органа, разглеждащ делото.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Съобщаването за извършено престъпление, в резултат на което сте получили увреждане, не представлява общо условие, за да Ви бъдат предоставени услуга за подпомагане на жертви на престъпления от държавата; въпреки това ще имате право да получите парична помощ (обезщетение, незабавна парична помощ) само ако имате писмено доказателство за образуване на наказателното производство.

Лична защита, ако съм в опасност

Можете да получите лична защита след започване на наказателното производство. Ако се намирате в ситуация, в която се чувствате застрашен поради участието си в наказателното производство, можете да поискате от органа, разглеждащ делото, да получите лична защита, която да бъде предоставена както на Вас, в качеството Ви на жертва или свидетел, така и на Вашето семейство и роднини. Предоставянето на лична защита може да бъде иницирано от разследващия орган по делото, прокуратурата или съда, като решението ще бъде взето от полицията, която осигурява личната защита.

Ако трябва да бъдете изслушан като свидетел и Вашите свидетелски показания са свързани със съществените обстоятелства по особено тежък случай, може да бъдете обявен за специално защитен, ако доказателствата, които се очаква да представите при даването на показания, не могат да бъдат заменени, и ако разкриването на самоличността Ви във връзка с участието Ви в наказателното производство би застрашило сериозно живота, здравето или личната Ви свобода или тези на Вашите роднини.

Съдия-следователят ще вземе решение относно обявяването на свидетеля за специално защитен, което може да бъде поискано от прокуратурата, така че трябва да се обърнете за такъв вид защита към прокуратурата. Ако бъдете обявен за специално защитен свидетел, можете да бъдете разпитван само от съдия-следователя и не можете да бъдете призоваван по време на процеса, а Вашето име, лични данни и местопребиване ще бъдат разглеждани в условията на поверителност и няма да бъдат разкривани на обвиняемия и на неговия защитник.

Можете също така да бъдете защитен в рамките на специалната програма за защита. Ако участвате в такава програма, можете да бъдете призован по време на или уведомен за процесуалните действия или да ви бъдат изпратени документи само чрез органа, отговорен за Вашата защита, като адресът на този орган ще бъде посочен като Ваше местопребиване. Никой, включително властите, не може да получава преписи на документи, съдържащи информация за Вас, освен ако органът, отговарящ за Вашата защита, не е разрешил това. В този случай можете да откажете да дадете показания, в които се съдържа или загатва информация за новата Ви самоличност или местопребиване.

Ако е извършено престъпно деяние, наказуемо с лишаване от свобода, в резултат на което сте получили увреждане, можете да поискате от съда да разпореди на обвиняемия да ограничи контакта си с Вас за срок от десет до шестдесет дни.

Какви видове защита са на разположение? Кой може да ми предложи защита?

В хода на наказателното производство съдът, прокурорът и разследващият орган ще извършват постоянна оценка дали сте жертва, която се нуждае от специална защита въз основа на фактите и обстоятелствата, характеризиращи Вашата личност, и условията Ви на живот, както и характера на или обстоятелствата във връзка с престъплението, с оглед на които може да се установи, че имате специални нужди по време на наказателното производство. Като цяло в този случай съдът, прокурорът или разследващият орган, водещ наказателното производство, могат да разпоредят мерките, осигуряващи Вашата лична защита, с условието, че личната защита и програмата за защита, определени в раздел 7, се предоставят от полицията, докато съдът може да издаде ограничителна заповед.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

Да. Основна функция на съда, прокуратурата и разследващия орган е да предотвратяват извършването на последващо престъпление от извършителя. Тази цел се постига чрез принудителни мерки, насочени към обвиняемия и неговите лични характеристики, които включват загуба на свобода или ограничаване на свободата на обвиняемия (например ограничителна заповед, домашен арест) и, от друга страна, чрез мерки, гарантиращи надеждна грижа и защита за Вас, които се основават на специалното отчитане на интересите Ви като жертва.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Да. В наказателното производство процесуалните действия, включващи Вашето участие като свидетел, трябва да бъдат подготвени и проведени от съда, прокуратурата и разследващия орган такъв начин, че да не е необходимо повтарянето им без основание, както и да се срещате с обвиняемия, ако не е нужно. За тази цел например очната Ви ставка с обвиняемия може да бъде пропусната по Ваше искане или служебно, обвиняемият може да бъде изведен от съдебната зала по време на разпита Ви, както и можете да бъдете разпитан чрез телекомуникационни средства (дори с деформиране на чертите на лицето Ви или на гласа Ви).

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

Ако сте жертва, която се нуждае от специална защита въз основа на фактите и обстоятелствата, характеризиращи Вашата личност и условията Ви на живот, или на характера на или обстоятелствата във връзка с престъплението, наказателното производство ще се проведе с възможно най-голяма грижа към Вас и всички процесуални действия, които Ви засягат (като се вземат предвид интересите на производството), ще бъдат подготвени и проведени с отчитане във възможно най-голяма степен Вашите нужди.

Не съм пълнолетен — имам ли специални права?

В съответствие с Конвенцията за правата на детето, приета от Общото събрание на Организацията на Обединените нации на 20 ноември 1989 г., унгарската правна система приема дадено лице за дете, ако то не е навършило 18 години.

В наказателни производства, засягащи жертви, които са малолетни или непълнолетни деца, основно изискване за властите и съдебните органи е да гарантират пълното прилагане на правата на детето, заложи в международните конвенции, особено на принципа в решенията, касаещи малолетните или непълнолетните деца, да се отчитат винаги на първо място *висшите интереси на детето*.

В наказателното производство малолетните или непълнолетните жертви имат допълнителни права в сравнение с възрастните и им се предоставя допълнителна защита. Ако към момента на започване на наказателното производство жертвата е на възраст под 18 години, тя ще се счита за „жертва със специални нужди“, без да се подава допълнително искане във връзка с това.

Общо правило по отношение на жертвите със специални нужди е, че процесуалните действия трябва да бъдат подготвени и проведени с най-голяма грижа към жертвата и с отчитане във възможно най-голяма степен на нейните нужди.

Жертви на възраст под 18 години разполагат с допълнителни специални права в сравнение с възрастните:

По отношение на престъпления, извършени срещу живота и здравето или срещу здравето или сексуалната свобода, по отношение на сексуални престъпления, както и на престъпления против интересите на децата и семейството или тежки престъпления срещу други лица трябва да се провеждат бързи наказателни производства, ако интересите на детето обосновават възможно най-бързото приключване на наказателното производство. Бързото наказателно производство е особено оправдано, когато е засегнато в значителна степен физическото, психическото или моралното развитие на жертвата или когато обвиняемият е отговорен за отглеждането, надзора или грижата за жертвата към момента на производството или живее по друг начин в средата на жертвата.

При всяка устна или писмена комуникация с жертвата следва да бъде положена допълнителна грижа. Малолетните или непълнолетните деца трябва да бъдат информирани за техните права и задължения по начин, подходящ за тяхната възраст и зрялост, и ако е необходимо, те трябва да им бъдат разяснени и обяснени по специален начин.

Попечителят или настойникът на малолетно или непълнолетно дете трябва да бъде уведомен за призовката, като това уведомление трябва да бъде връчено заедно с искане за осигуряване на присъствието на малолетното или непълнолетното дете.

Законният представител, защитникът и попечителят или настойникът на малолетното или непълнолетното дете могат да присъстват по всяко време на разпита на детето като свидетели. Лицето, придружаващо свидетеля, има право на възстановяване на същите разходи като свидетеля.

Свидетелските показания на малолетно или непълнолетно дете не могат да бъдат проверявани чрез инструментално изследване на правдоподобността (полиграф).

Ако задължението за лично съдействие не е определено в закона, правата на малолетното или непълнолетното дете могат да бъдат упражнени и от неговия законен представител.

Възможно е да бъде разпоредено изследването да бъде проведено и чрез комуникационна система в затворен кръг (видеоконферентна връзка). В този случай жертвата се въвежда в отделна стая и може да комуникира с присъстващите на мястото на съдебния процес чрез устройство, което предава едновременно картина и звук (видеоконферентна връзка).

С цел да защити участващото в производството малолетно или непълнолетно дете съдът може служебно или при поискване да не допусне публича по време на процеса.

Ако прокурорът желае да разпита жертва със специални нужди като свидетел в наказателно производство, провеждано вследствие на престъпление, извършено срещу сексуалната свобода, сексуално престъпление или престъпление, извършено срещу роднина, жертвата може да бъде разпитвана само от лице от същия пол, при условие че това е поискано от жертвата и не засяга по неблагоприятен начин интересите на производството.

Жертви на възраст под 14 години разполагат със специални права в допълнение към горепосочените:

Жертвата може да бъде изслушана като свидетел само ако свидетелските ? показания не могат да бъдат заменени. Жертвата трябва да участва в очна ставка само ако тя няма да ? причини безпокойство.

Призовките и известията за разпит на свидетеля трябва да бъдат връчени чрез неговия попечител или настойник. За издаването на призовката и уведомлението трябва да бъде информиран законният представител на малолетното или непълнолетното дете.

Преди внасянето на обвинителния акт съдия-следователят ще изслуша малолетното или непълнолетното дете, ако има основателни причини да се предположи, че разпитът му по време на публично заседание би засегнал неблагоприятно неговото личностно развитие. Искането за изслушване на свидетеля от съдия-следовател може да бъде отправено към прокурора от законния представител, попечителя или настойника и адвоката, действащи от името на свидетеля. При условие че са изпълнени определените от закона условия, прокурорът ще поиска изслушване на малолетното или непълнолетното дете да се извърши по този начин. Обвиняемият и неговия адвокат не могат да присъстват по време на заседанието, провеждано от съдия-следователя.

Мястото на изслушването на свидетеля е помещение, специално предназначено за изслушвания на малолетни или непълнолетни деца. Дерогации от това са разрешени само в изключителни случаи. Изслушването може да се проведе и чрез комуникационна система в затворен кръг (видеоконферентна връзка).

Изслушването на свидетел на възраст под 14 години трябва да бъде записано, като се използва устройство за видео- или аудиозапис. В случай на малолетни или непълнолетни деца на 14-годишна възраст, това е разрешено само при условие че е предоставено авансово плащане за разходите. Малолетното или непълнолетното дете може да бъде призовано за публично изслушване, ако то е било изслушано от съдия-следовател преди внасянето на обвинителния акт.

Ако малолетното или непълнолетното дете не е било изслушано от съдия-следовател преди внасянето на обвинителния акт, но по-късно е станало необходимо да бъде разпитано като свидетел, това може да стане само извън рамките на съдебен процес. В случай че малолетното или непълнолетното дете е навършило 14 години по време на процеса, то може да бъде изслушано от съда също и по време на съдебния процес в особено обоснован случай. И в двата случая уведомяването на обвиняемия и на неговия адвокат може да отпадне.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъпление — какви са правата ми?

Жертви, които са починали преди или след образуването на наказателното производство, могат да бъдат заместени от съответния роднина по пряка линия, съпруг(а), партньор на семейни начала, брат или сестра, законен представител или лице на издръжка въз основа на споразумение или законодателство относно това кой може да упражнява правата на жертвата.

В случай на много хора, които имат право на това, съответните лица могат да определят лице, което да упражнява правата на жертвата. При липса на такова споразумение лицето, което е действало първо в производството, може да упражни правата на жертвата.

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

Ако задължението за лично съдействие не е определено в закона, правата на жертвата могат да бъдат упражнени и от нейния законен представител. Адвокат или пълнолетен роднина може да се яви в качеството си на представител въз основа на получено разрешение.

Ако жалбоподателят е подал устна жалба, по време на изслушването може да присъства определено от него пълнолетно лице, за да му окаже подкрепа (включително езикова подкрепа), при условие че присъствието на това лице не оказва неблагоприятно въздействие върху интересите на производството.

В случай на следствени действия, при които Вашето присъствие е задължително или можете да присъствате, във Ваша подкрепа може да присъства Вашият представител, защитник и, ако не е в нарушение на интересите на производството, посочено от Вас пълнолетно лице.

Горепосоченото правило се прилага и по отношение на изслушването на жертвата и разпита на жертвата като свидетел.

В случай на смърт на частния тъжител, в срок от тридесет дни той може да бъде заместен от близък роднина по права линия, съпруг(а), партньор на семейни начала, брат или сестра, законен представител или лице на издръжка, издържано въз основа на споразумение или законодателство.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

Основната цел на процедурата по медиация е да се гарантира обезщетение от обвиняемия за последиците от престъплението по начин, който е приемлив и за жертвата. Поради това в процедурата по медиация следва да се положат усилия за постигане на подходящо споразумение между обвиняемия и жертвата, за да бъдат обезщетени причинените вреди.

При условие че са изпълнени определените в закона условия, прокурорът или, ако делото се гледа в съда, съдията може да отложи производството за максимален срок от шест месеца и да разпорежи медиация.

Медиация може да бъде разпоредена за наказателно производство, ако са изпълнени следните условия:

тя е поискана от обвиняемия или от жертвата или те доброволно са се съгласили на нея;

наказателното производство е образувано за престъпление, извършено срещу живота и здравето, човешкото достойнство и други основни права на човека, за пътно нарушение или за престъпление срещу имущество или интелектуални права и престъплението е наказуемо с лишаване от свобода до пет години;

съгласно Наказателния кодекс след успешна процедура по медиация наказателното производство може да бъде прекратено или наказанието може да бъде намалено без ограничение;

заподозреният е признал своята вина преди да бъде обвинен, съгласил се е и е в състояние да предостави обезщетение чрез средствата и до степента, приета от жертвата;

може да не се пристъпва към наказателно производство предвид характера на престъплението, начина, по който е извършено, и личните обстоятелства на обвиняемия или наличието на разумни основания, че съдът би могъл да направи оценка на обезщетението, предоставено от обвиняемия в рамките на налагането на наказание.

Жертвата може да поиска разпоредяване за медиация във всяка фаза на производството. Процедурата по медиация обаче може да бъде разпоредена само веднъж в рамките на дело, така че ако тя е приключила неуспешно, поради каквито и да е причини, не може да бъде повторена.

За правилното провеждане на процедурата по медиация отговаря обучен за тази цел медиатор, който е назначен от държавата. При процедурата по медиация жертвата може да избере да се срещне с обвиняемия изключително в присъствието на медиатора, като в тази връзка медиаторът осигурява адекватна гаранция за личната сигурност на жертвата.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

Закон XIX от 1998 г. относно наказателния процес;

Закон С от 2012 г. относно Наказателния кодекс;

Закон LXIV от 1991 г. относно обнародването на Конвенцията на ООН за правата на детето, подписана в Ню Йорк на 20 ноември 1989 г.;

Закон СXXXV от 2005 г. относно подпомагането и предоставянето на обезщетения от държавата на жертвите на престъпления

Закон LXXX от 2003 г. за правната помощ;

Закон LXXXV от 2001 г. относно програмата за защита за участващите в наказателно производство и подкрепяща компетентност;

Закон СXXIII от 2006 г. относно дейностите по медиация, приложими в наказателните дела;

Указ № 64/2015 на Министерството на вътрешните работи от 12 декември 2015 г. относно задачите на полицията, свързани с подпомагане на жертвите на престъпления;

Правителствен указ №34/1999 от 26 февруари 1999 г. относно условията за разпореждане и правилата за прилагане на лична защита на участващите в наказателното производство и на членовете на органите за съдебно преследване;
Съвместен указ № 23/2003 на Министерството на вътрешните работи и Министерството на правосъдието от 24 юни 2003 г. относно подробните правила за разследване, извършвано от разследващите органи под ръководството на министъра на вътрешните работи, и правилата за вписване на следствени действия със средства, различни от протоколи;
Указ № 25/2016 на Министерството на правосъдието от 23 декември 2016 г. относно възстановяване от държавата на извънредни разноски на обвиняемия и неговия защитник, както и на разноските и таксите на лицата, участващи в наказателното производство;
Указ № 14/2008 на Министерството на правосъдието и Закон за изпълнение от 27 юни 2008 г. относно възстановяването на разноските на свидетелите;
Съвместен указ № 21/2003 на Министерството на правосъдието, Министерството на вътрешните работи и Министерството на финансите от 24 юни 2003 г. относно предварителното плащане на разноските по наказателното производство;
Заповед № 2/2013 на Генерална дирекция „Полиция“ от 31 януари 2013 г. относно задачите на полицията, свързани с подпомагане на жертвите на престъпления.

Последна актуализация: 21/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как мога да съобща за извършено престъпление?

Всеки може да съобщи за престъпление.

По принцип за престъпления може да бъде съобщено на прокурора или на разследващия орган:

лично (писмено или устно) — устните сигнали се записват от представител на органа, който ще Ви разпита за елементите и обстоятелствата на извършеното срещу Вас престъпление, самоличността на извършителя и всички доказателства, с които може да разполагате;

по телефон — полицията поддържа също така безплатна гореща телефонна линия, наречена „Телефонен свидетел“, чрез която свидетели и жертви могат да съобщят за престъпление анонимно. Безплатният номер на горещата телефонна линия е 003680555111 и функционира 24 часа на ден, като се обслужва от служителите на Главна дирекция „Полиция“ в Будапеща, които приемат сигналите. Повече информация за горещата телефонна линия може да бъде намерена на унгарски език на официалния уебсайт на унгарската полиция на адрес <http://www.police.hu/en>;

чрез всички други средства за комуникация, включително обаждане на номера за спешни повиквания на ЕС: **112**.

Сигнали могат да бъдат приемани и от други органи или съдилища, които са задължени да ги изпращат на разследващия орган. Ако сигналът изисква незабавно действие, той трябва да бъде приет.

Всички подадени сигнали се регистрират незабавно.

Можете да съобщите анонимно, което означава, че не е задължително да предоставяте данни за Вашата самоличност или данни за контакт.

Сигналът Ви трябва да съдържа подробности за престъплението. Няма специален формуляр, който да се изисква от органите, за да съобщите за престъпления:

Няма изрично определен краен срок за съобщаване на престъпление, но органите ще отхвърлят сигнала Ви, ако е подаден след изтичането на известен период от време. Този срок (така нареченият давностен срок) обикновено е равен на максималния срок на наказанието за дадено престъпление и е най-малко 5 години.

За някои престъпления можете да подадете частна тужба, представляваща изявление, в което изрично изисквате извършителят да бъде наказан, като за нейното подаване разполагате с 30 дни, след като узнаете самоличността на извършителя.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

Ако жалбата или съобщаването не са направени от жертвата, но нейната самоличност е известна, жалбоподателят се уведомява за започване на разследването.

Жалбоподателят и гражданският ищец трябва да бъдат уведомени за отхвърлянето на сигнала.

Съдът ще вземе решение и ще Ви уведоми за следното:

отхвърлянето на Вашето искане да бъдете конституиран като частен тъжител;

прекратяването на процедурата, ако разследването, разпоредено въз основа на Вашия сигнал, подаден като частен тъжител, не е било успешно.

В хода на разследването полицията или прокуратурата могат да Ви информират за:

следствените действия;

назначаване на вещо лице по делото;

издаване на ограничителна заповед срещу извършителя.

Като жертва на престъпление Вие се ползвате от няколко привилегии, които Ви позволяват да получавате информация за разследването:

можете да присъствате (но присъствието Ви не е задължително) по време на изслушването на вещите лица, огледа на местопрестъплението или на предмет, следствени експерименти и разпознаване и следва да бъдете уведомен за тези действия, но такова уведомяване може да отпадне, ако това е оправдано от неотложността на следственото действие, като уведомяването трябва да отпадне, ако защитата на лицето, участващо в производството, не може да бъде гарантирана по друг начин;

можете да проверите протоколите от всички следствените действия, на които можете да присъствате, като други преписки могат да бъдат проверени само ако това не противоречи на интересите на разследването;

В случай на следствени действия, при които Вашето присъствие е задължително или можете да присъствате, във Ваша подкрепа може да присъства Вашият представител, защитник и, ако не е в нарушение на интересите на производството, посочено от Вас пълнолетно лице; в случай че сте разпитван като свидетел, във Ваша подкрепа освен адвоката, представляващ интересите Ви, може да присъства и посочено от Вас пълнолетно лице;

във връзка с престъплението, което Ви засяга, имате правото да бъдете уведомен по Ваше искане за:

освобождаването или бягството на обвиняемия от задържане под стража в досъдебното производство;

условното предсрочно освобождаване или окончателно освобождаване или бягство, както и прекъсване на срока за лишаване от свобода на лицето, осъдено на лишаване от свобода;

освобождането или бягството на лицето, на което е наложена мярка задържане под стража, както и прекъсване на изпълнението на мярката задържане под стража;

освобождането или бягството на лицето, подложено на временно принудително медицинско лечение;

освобождането, напускането без разрешение и временното освобождение с цел адаптация на лицето, подложено на принудително медицинско лечение;

в случай на превъзпитаване на млади правонарушители, временно или постоянно освобождение, напускане на институцията без разрешение и прекъсване на превъзпитаването на млади правонарушители;

можете да получите преписи от експертните становища и преписки във връзка със следствените действия, по време на които можете да присъствате по закон; можете да получите други преписи само ако това не противоречи на интересите на разследването и само след като сте дали показания като свидетел; след като производството бъде приключено, можете да получите при поискване преписи от всички преписки, изготвени от полицията или от прокурора;

след края на разследването можете да прегледате преписките по делото, да подадете искания и да изразите становища.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

Да.

При наказателно производство държавата предоставя в рамките на правната помощ следната помощ:

освобождение на дадено лице от разходите на частните тължители;

представителство чрез процесуален представител за увредени лица, частни обвинители, частни ищци и други заинтересовани страни, както и за частни тължители.

Имате право на такава помощ, ако в съответствие с разпоредбите на Закона за правната помощ се счита, че се нуждаете от нея, но правото на представителство чрез процесуален представител се предоставя само на жертви, частни обвинители и други заинтересовани страни, които се нуждаят от такова, ако поради сложността на делото, липсата на юридически опит или други лични обстоятелства те не биха могли да упражняват ефективно процесуалните си права, ако се представляват сами.

Молбите за помощ могат да бъдат подадени до службата за правна помощ чрез попълване в един екземпляр на предвидения за тази цел формуляр, като заявителите трябва да приложат документите и/или официалните удостоверения, доказващи, че те отговарят на условията за получаване на помощ, или трябва да представят официалната карта, доказваща, че отговарят на условията за получаване на помощ.

Молбите за помощ могат да бъдат подадени до службата за правна помощ най-късно в хода на съдебната фаза на наказателното производство преди заседанието на съда в двучленен състав, проведено за постановяване на окончателно решение.

Можете да изберете доставчик на правна помощ от предвиден за тази цел регистър до степента, в която службата за правна помощ Ви позволява да ползвате правна помощ,

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Да.

Ако участвате в производството като жертва, частен обвинител, частен тължител или граждански ищец, ще Ви бъдат възстановени следните разноски, направени от Вас или Вашите представители:

пътни разноски и разноски за настаняване;

разноски за становище на вещо лице, поканено от Вас, със съгласието на прокуратурата/съда;

разноски за пълен или частичен видео- или аудиозапис на производството/стенография;

разноски за един препис от преписките по делото;

разноски за комуникация (телефон, факс, поща, други);

хonorари на представители.

Вашите извънредни разноски и тези на Вашите представители, както и хonorарите на представителите се заплащат предварително от Вас, независимо от това като какъв се явявате в производството.

Разноски, направени в резултат на участието Ви в производството като свидетел (пътни разноски, разноски за настаняване, разноски за храна, разноски, свързани с отсъствието Ви от работа), ще Ви бъдат възстановени при поискване.

Пътни разноски: действително направените разноски във връзка с пътуването от местопребиваването на свидетеля до мястото, на което се провежда заседанието, както и пътуването в обратна посока.

Разноски за настаняване: ако изслушването на свидетеля започва в час, който изисква пътуването му от местопребиваването до мястото на провеждане на съдебното заседание да започне през нощта, разноските за настаняване на свидетеля на търговски принцип или в семеен хотел ще бъдат възстановени.

Разноски за храна: разноските за храна ще бъдат изплатени на свидетеля, ако той има право на възстановяване на разноските за настаняване или ако цялата продължителност на пътуването от неговото местопребиваване до мястото на провеждане на съдебното заседание и пътуването в обратна посока, плюс самото заседание, е по-голяма от 6 часа в рамките на един ден.

Разноските, свързани с отсъствието от работа: свидетел, който няма право на плащане за срока, в който отсъства от работата, за да присъства на съдебното заседание, има право на възстановяване на 1,5 % от минималната пенсия на час за срока, в който отсъства от работа, включително времето, прекарано в пътуване.

Свидетелят, който присъства по време на експертно разследване, трябва да изпрати съпътстващи доказателства за разноските на органа или на съда, който е разпоредил експертното разследване, който ще определи размера за възстановяване след получаване на експертното становище.

Ако предявявате граждански иск в качеството си на граждански ищец, съдът ще разпорежи на обвиняемия да плати Вашите извънредни разноски и извънредните разноски и хonorари на Вашия представител, ако с решението на съда се уважава този иск. Ако искът е частично уважен, обвиняемият ще бъде задължен да заплати пропорционален размер от разноските.

Ако сте частен тължител, съдът ще разпорежи на обвиняемия да заплати извънредните Ви разноски и извънредните разноски и хonorарите на Вашия представител, ако обвинението се представлява от частен тължител и съдът признае обвиняемия за виновен.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен преди да се стигне до съд?

Жертвата може да подаде жалба в определен от закона случай, ако разследващият орган или прокуратурата отхвърлят сигнала или прекратят разследването. В случай на отхвърляне на сигнала жертвата може да поиска разследване само ако тя е подател на сигнала.

Протест срещу решението за отхвърляне на сигнала или решението за прекратяване на разследването може да бъде подаден в срок от осем дни от съобщаването на решението. Ако разследващият орган или прокуратурата вземат решение да не подкрепят протеста, той трябва да бъде подаден пред прокурора, който има право да отсъди. Взетото от прокурора решение по отношение на протеста не може да бъде предмет на допълнителни средства за правна защита.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

След предявяването на обвинителния акт съдът определя датата на процеса и организира неговото провеждане, както и връчването на призовките и уведомленията. Лица, чието присъствие по време на процеса е задължително, се призовават да се явят в съда, а на онези, чието присъствие по време на процеса е позволено от закона, се изпращат уведомления.

По време на процеса разпореждането на действия по събиране на доказателства се издава от съда. Процедурата по доказване започва с разпит на обвиняемия, като жертвата обикновено е сред първите свидетели, които се изслушват. При разпита на свидетел в залата не могат да присъстват други свидетели, които все още не са разпитани. Дерогация от това правило обаче е възможна, в случай че като свидетел се разпитва жертвата. Законният представител на жертвата може да присъства в хода на процеса, така че жертвата да може да бъде информирана чрез законния си представител за всички процедури по доказване, които се провеждат в нейно отсъствие.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадал от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Съгласно процесуалното право жертвата може да участва в наказателното производство в следните четири роли:

свидетел: лице, което може да е запознато с факта, който трябва да бъде доказан;

граждански ищец: жертва, предявяваща граждански иск (най-често искане за обезщетение) в рамките на наказателното производство;

частен обвинител: в случай на някои определени в закона престъпления жертвата може да представлява сама обвинението в качеството си на частен обвинител;

частен тължител: в случай на някои престъпления, които иначе подлежат на наказателно преследване от прокуратурата, както е посочено в закона, жертвата може да представлява прокурора.

Ако се счита за необходимо във връзка с процедурата по доказване, жертвата се задължава да даде показания или да допринесе за процедурата по други начини в случаите и чрез средствата, определени в закона. За разлика от това, решението дали да действа в качеството си на граждански ищец, частен обвинител или частен тължител зависи единствено от жертвата.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Във всяка фаза на наказателното производство, **жертвата** има право:

да бъде представявана по време на процесуалните действия и да прегледа документите, отнасящи се до нея в хода на производството (освен ако не е предвидено друго по закон);

да подава искания и възражения във всяка фаза на производството;

да получава информация от съда, прокуратурата и разследващия орган относно нейните права и задължения в хода на наказателното производство;

да поиска средства за правна защита в определените от закона случаи;

да бъде уведомена по нейно искане във връзка с престъплението, което я касае, за освобождаването или бягството на задържания обвиняем или на обвиняем, който е осъден на лишаване от свобода или подложен на принудително медицинско лечение.

Ако се счита за необходимо от разследващия орган, прокуратурата или съда, жертвата се задължава във връзка с процедурата по доказване да даде показания или да допринесе за процедурата по други начини в случаите и чрез средствата, определени в закона. Това означава най-вече изпълнение на задължението за даване на свидетелски показания, като изключения са случаите, в които жертвата не може да бъде изслушана като свидетел при никакви обстоятелства (например принципа за опазване на професионална тайна, запазване на тайната като свещеник), и случаи, в които жертвата може да откаже да даде показания (например роднина на обвиняемия или жертви, които биха уличили себе си или роднините си).

Жертвата може да бъде конституирана като **граждански ищец** в наказателното производство и още към момента на съобщаване на престъплението може да заяви, че възнамерява да предяви граждански иск (обикновено иск за обезщетение за причинени вреди). Изпълнението на граждански иски е освободено от такси. В този случай съдът се произнася относно наказателната отговорност на обвиняемия и гражданския иск в рамките на едно наказателно производство, което има предимство за гражданския ищец, който не трябва да инициира образуването на гражданско производство. В хода на наказателното производство гражданският ищец може да подаде искане за секвестриране на имуществото на обвиняемия, ако са налице основателни причини да се предположи, че удовлетворяването на претенцията ще бъде осуетено.

В случай на определени от закона престъпления (нападение, нарушаване на неприкосновеността на личния живот, нарушаване на тайната на кореспонденцията, дискредитиране, клевета и неуважение) жертвата може да действа като **частен обвинител**. В случай на горепосочените престъпления жертвата трябва да съобщи за престъплението в срок от 30 дни, след като е разбрала самоличността на извършителя. В сигнала жертвата трябва да посочи всички доказателства за престъплението и трябва изрично да посочи, че желае извършителят да бъде наказан.

Престъплението може да бъде съобщено на съда в устна или писмена форма. Той ще разпорежи разследване, ако самоличността, личните данни или местопребиваването на обвиняемия са неизвестни или ако е необходимо да бъдат намерени доказателствени средства. Съдът ще прекрати производството, ако самоличността на извършителя не може да бъде установена по време на разследването.

Съдът ще насрочи лично изслушване, по време на което той ще се опита да помири жертвата и обвиняемия. Ако опитът за помирение е успешен, съдът ще прекрати производството; в противен случай производството ще продължи като публичен процес.

Ако жертвата оттегли или се откаже от обвинението, производството ще бъде прекратено. Подобни са последиците, ако жертвата не присъства на личното изслушване или съдебния процес и не предостави предварително основателно извинение, или ако жертвата не може да бъде призована, тъй като не е съобщила за промяна на адреса.

Частният обвинител разполага с всички права, възникващи в качеството му на обвинител, включително права, които могат да бъдат упражнени в хода на производството, както и правото на средства за правна защита срещу постановените от съда решения.

След изчерпването на възможностите за използване на средствата за правна защита, налични в хода на разследването, в някои случаи е възможно жертвата да действа като **частен тължител**, като в такива случаи се представлява сама пред съда. Наред с другото, можете да действате като частен тължител, ако сигналът за престъплението е бил отхвърлен или разследването е било прекратено на основание липсата на престъпление или ако са налице всякакви основания за изключване на наказуемост (например принуда и принуждаване, грешка, законна самозащита или непосредствена опасност). Ако в даден случай е възможно да действате като частен тължител съгласно закона, прокурорът, който разглежда протеста, ще информира конкретно жертвата за това.

Ако протестът бъде отхвърлен поради неразглеждане на сигнала или прекратяване на разследването, на жертвата ще бъде разрешено да разгледа документите, отнасящи се до извършеното срещу нея престъпление, в официалните помещения на прокуратурата. Жертва, действаща в качеството си на частен тължител, може да подаде искане за наказателно преследване до прокуратурата към първоинстанционния съд, гледал делото, в шестдесетдневен срок от отхвърлянето на протеста ѝ. Законното представителство (от адвокат) на частния тължител е задължително. Допускането на искането за наказателно преследване се решава от съда.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Жертвата има право да бъде изслушана по време на наказателното производство. В съответствие с разпоредбите на закона жертвата не само е задължена, но и има право да сътрудничи по собствено усмотрение при процедурата по доказване. Жертвата може да даде показания и може да представи доказателства по друг начин (например чрез предоставяне на писмени доказателства на органа). Тя може да подава искания и възражения във всяка фаза на производството. По принцип, от всички свидетели, жертвата се разпитва първа.

След като прокурорът пледира от името на прокуратурата, жертвата може да се обърне към съда и да заяви, ако желае установяването на наказателната отговорност и налагането на наказание на обвиняемия. Гражданският ищец може да направи изявление във връзка с гражданския иск, който подлежи на изпълнение.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Преди съдебния процес свидетелят, който е призван да се яви по време на процеса, може да се свърже със съдебния служител, оказващ подкрепа на свидетели, за да получи точна информация. Съдебният служител, оказващ подкрепа на свидетели, е съдебен администратор, който предоставя на свидетеля информация за това как да даде свидетелски показания и улеснява явяването му, което е необходимо в тази връзка. Подкрепата за свидетеля не обхваща информация за делото и може да не повлияе върху свидетеля.

В наказателното производство жертвата има право да получи информация за своите права и задължения и относно делото и, освен ако не е предвидено друго по закон, да присъства на процесуалните действия и да провери документите във връзка с престъплението, извършено срещу нея, или да получи преписи след приключване на разследването.

Жертвата трябва да бъде информирана за обвинението и трябва да бъде уведомена за всички касаещи я решения, както и за окончателното решение.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Жертвата има право да провери документите във връзка с престъплението, извършено срещу нея, и да получи преписи по всяко време след приключване на разследването.

Съдът трябва да гарантира правото на проверка на документите по начин, чрез който се избягва ненужното разкриване на данни относно личния живот. Издаването на копия от документите обаче може да бъде ограничено само на основания, свързани с човешкото достойнство, правата на личността и правото на уважение.

Последна актуализация: 21/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Жертвата може да обжалва съдебното решение, ако тя също така е частен тъжител, частен обвинител или граждански ищец или ако съдебното решение съдържа разпоредба, позволяваща обжалване. Гражданският ищец може да обжалва разпореджанията по същество по гражданския иск. Ако съдебното решение съдържа други разпореджания по отношение на жертвата, тя може да ги обжалва.

Какви права имам след постановяване на присъдата?

Ако присъдата е била обжалвана на първа и втора инстанция, жертвата има право да присъства на съдебния процес и на открито заседание на съда от втора или трета инстанция, да има достъп до документите, изготвени в хода на съдебното производство, да подава молби и възражения, както и да се обърне към съда след заключителната реч на прокурора.

Имам ли право на подкрепа или защита след съдебния процес? За колко време?

Отговорът на този въпрос във връзка с подпомагането на жертвите е в сферата на отговорностите на заместник-държавния секретар по въпросите на правосъдието и законодателството в областта на частното право към Министерство на правосъдието и заместник-държавния секретар по въпросите на управлението на правосъдната методология към Министерство на правосъдието, а защитата на жертвата е в обхвата на отговорностите на Министерство на вътрешните работи.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Съдът трябва да връчи съдебното решение на жертвата, от което тя бива информирана за съдържанието на присъдата, а именно естеството, вида, степента и съдържанието на наказанието или мерките, наложени на подсъдимия.

Ще бъда ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

Жертвата или в случай на нейната смърт — нейният правопреемник, има право при поискване да получи информация във връзка с престъплението, касаещо жертвата, относно следното:

- освобождаването или бягството на подсъдимия от предварителния арест,
- условното предсрочно освобождаване или окончателното освобождаване, или бягството, както и прекъсването на изпълнението на наказанието лишаване от свобода на лице, осъдено на наказание лишаване от свобода за по-дълъг срок,
- освобождаването или бягството на лицето, което е осъдено на наказание лишаване от свобода за по-кратък срок, както и прекъсването на изпълнението на наказанието,
- освобождаването или бягството на лицето, което е поставено под временно принудително медицинско лечение,
- освобождаването, напускането без разрешение и адаптация на лицето, поставено под принудително медицинско лечение, и
- временното или постоянното освобождаване на непълнолетни извършители от трудово-възпитателни институции, напускането без разрешение на трудово-възпитателната институция или прекъсването на интернирането в трудово-възпитателна институция.

Ще бъда ли привлечен за участие при вземането на решение за освобождаване или за условно предсрочно освобождаване? Например мога ли да правя изявления или да обжалвам решението?

Пенитенциарната институция определя последния ден от наказанието лишаване от свобода и организира освобождаването на осъденото лице.

Ако от пенитенциарната институция бъде отправено искане за условно предсрочно освобождаване на осъденото лице, съдията по наказателни дела ще проведе изслушване, за което жертвата няма да бъде уведомена и в което не може да участва. Жертвата не може да прави изявление и не може да обжалва решението на съда за условното предсрочно освобождаване.

Последна актуализация: 21/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

На първо място в рамките на наказателното производство, жертвата в качеството си на граждански ищец може да претендира за обезщетение за вреди вследствие на деянието, което е предмет на обвинението. В този случай процедурата, която се изпълнява като част от наказателното производство за предявяване на граждански иск, се нарича „процедура за встъпване в производството“. Гражданските искове могат също така да бъдат предявени посредством други правни средства. Фактът, че жертвата не е предприела действия в качеството си на граждански ищец, не изключва възможността за предявяване на иска. Съгласно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс гражданският иск може също така да бъде предявен от прокурора вместо от жертвата.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

Изпълнителното производство може да бъде открито в рамките на 30 дни от изтичане на крайния срок за изпълнение на задълженията, определен от съда. В тази връзка съдът ще издаде преписка по изпълнителното производство въз основа на онази част от постановеното по наказателното производство решение, която се отнася за гражданския иск.

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Държавата не може да Ви плати авансова сума. Ако обаче срещу Вас е било извършено умишлено тежко престъпление и вследствие на това сте получили физическо увреждане и здравето ви е било увредено, можете да получите обезщетение от държавата. Обезщетението от държавата не зависи от гражданския иск, но ако за Вашата загуба или вреда сте получили обезщетение от други източници (например от съда или от застрахователя) в срок от три години след датата на влизане в сила на решението по основателността на вашата молба за обезщетение, ще бъдете задължен да върнете обезщетението, което Ви е платено от държавата.

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Имате право на обезщетение от държавата, ако срещу вас е било извършено умишлено тежко престъпление, което е довело до тежка вреда за Вашата физическа неприкосновеност и здраве.

Може също така да имате право на обезщетение от държавата, ако сте близък роднина или лице на издръжка на жертвата или ако сте платили погребението на починала жертва.

Само жертви, които са нуждаещи се лица въз основа на своето финансово положение или други определени по закон условия, могат да бъдат лица, които отговарят на условията за обезщетение от държавата.

Молбата за обезщетение от държавата можете да подадете във всяка служба за подкрепа на жертвите на престъпления (служба на областната управа). Когато взема решение относно вашата молба, компетентният орган ще разгледа причинно-следствената връзка между престъплението и размера на обезщетението.

Молбите за обезщетение могат обичайно да бъдат подавани в срок от 3 месеца от деня, в който е било извършено престъплението, като максималният размер на обезщетението през 2017 г. е бил 1 599 105 HUF.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Ако Вашият сигнал за престъпление бъде отхвърлен, разследването е прекратено или обвиненията са свалени от подсъдимия по съображения, основаващи се на изключение, определено от закона (а именно: ненавършено пълнолетие, недееспособност поради психично заболяване, насилие или принуда, грешка, законна самозащита, крайна необходимост или разпореждане от висшестоящ), ще имате право на обезщетение от държавата.

Обезщетението от държавата не зависи от гражданския иск, но ако за Вашата загуба или вреда сте получили обезщетение от други източници (например от съда или от застрахователя) в срок от три години след датата на влизане в сила на решението по основателността на вашата молба за обезщетение, ще бъдете задължен да върнете обезщетението, което Ви е платено от държавата.

Ако се ползвате от гражданското си право извън наказателното производство, тогава въпросите относно наказателна отговорност и обезщетението ще бъдат разглеждани отделно един от друг, което означава, че двете производства могат да доведат до съдебни решения с различно съдържание.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Като жертва на престъпление или нарушение може да имате право на плащане по спешност (извънредно плащане) с цел отстраняване на кризисната ситуация, причинена в много кратък срок от престъплението или нарушението. Молбата си можете да подадете в службата за подкрепа на жертвите на престъпления (служба на областната управа), като условието за получаване на обезщетение е да бъде подаден сигнал за престъплението в полицията. Заплащането на незабавно парична помощ се основава на принципа на справедливостта и може да бъде предоставяно на жертви, без да бъде оценено дали те са в нужда или не. В хода на производството обаче трябва да бъде проверено дали личното положение на жертвата в резултат от престъплението оправдава този вид парична помощ. Незабавната парична помощ не представлява обезщетение и не е предназначена да компенсира и смекчи вредите, причинени от престъплението. Тя може да бъде предоставена за храна, жилище, пътни разноски, облекло, медицински разходи и за разноските по погребението на жертвата. Стойността на незабавната парична помощ се определя въз основа на положението на жертвата в резултат от престъплението и продължителността на периода, през който жертвата не може самостоятелно да разреши собствените си финансови затруднения. Максималният размер на помощта през 2017 г. е 106 607 HUF.

Последна актуализация: 21/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Аз съм жертва на престъпление: Към кого мога да се обърна за подкрепа и съдействие?

Ако сте станали жертва на престъпление, можете да съобщите за това в най-близкото полицейско управление и като се обадите на номерата за спешни повиквания 107 или 112.

Служителите на държавната служба за подкрепа на жертвите на престъпления и Службата за правна помощ могат да Ви помогнат в най-близката областна правителствена служба. В Унгария служителите на безплатната линия за подкрепа на жертвите (ÁldozatsegítA' Vonal) (+36-80-225-225) предоставят незабавна помощ при обаждане по телефона 24 часа в денонощието.

Националната кризисна телефонна информационна служба (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat, OKIT, http://www.ncsszi.hu/national-institute-for-family_youth-and-population-policy) предоставя помощ по-специално на жертвите на домашно насилие, насилието между роднини, малтретиране на деца, както и проституция и трафик на хора при обаждане на телефонен номер +36-80-205-520.

Гореща линия за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Полиция: **107**

Общ номер за спешни повиквания: **112**

Телефон за свидетели (Telefontanú): **+36-80-555-111** (на който можете анонимно да съобщавате за престъпления)

Линия за подкрепа на жертвите (Áldozatsegítő Vonal): **+36-80-225-225** (безплатен телефонен номер, на който в Унгария можете да се обадите 24 часа в денонощието)

Националната кризисна телефонна информационна служба (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat) **+36-80-205-520**

NGO NANE Асоциация за правата на жените (NÁ'k a NÁ'kért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület):

+36-80-505-101 (гореща телефонна линия за малтретирани жени и деца; на този номер можете да се обадите безплатно и от мобилен телефон всеки понеделник, вторник, четвъртък и петък между 18 и 22 ч.)

+36-40-603-006 (за жертвите на сексуално насилие, можете да се обадите на този номер в петък между 10 и 14 ч. по местните тарифи)

Асоциация на родителите (Patent Egyesület): +36-70-25-25-254 (безплатна телефонна услуга за правна помощ по основни правни и психологически въпроси за жени, които живеят в условия на ежедневно насилие, на който можете да се обадите в сряда между 16 и 18 ч.)

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Процедурите за подкрепа на жертвите са достъпни без заплащане на такси и безплатно. Ако не говорите унгарски език или имате нужда от жестомимичен преводач поради увреждания, свързани с общуването, разходите за писмен и устен превод ще бъдат поети от държавата.

Какви видове подкрепа мога да получа от държавните служби или органи?

От Службата за подкрепа на жертвите (Áldozatsegítő Szolgálat) могат:

да Ви уведомят относно вашите права, задължения, възможности,

да Ви предоставят сведения за социални услуги, здравни услуги и обезщетения, свързани със здравно осигуряване,

да Ви предоставят незабавна парична помощ (в рамките на 5 дни от извършването на съответното престъпление),

да Ви предоставят емоционална подкрепа (включително психологическа помощ, ако е необходимо),

да Ви предоставят правни съвети и практическа помощ по ясни случаи,

да потвърдят статута ви на жертва,

в допълнение към посоченото по-горе тежко увредени лица и роднини на жертви, които са починали в резултат от тежки престъпления, могат да кандидатстват за обезщетение от държавата.

Националната кризисна телефонна информационна служба (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat) може

да предоставят незабавна помощ за граждани (главно за жени и деца), които са в тежки кризисни ситуации поради малтретиране,

да осигурят незабавно настаняване в безопасни защитени домове за лица в нужда след консултация. То се осигурява в кризисни домове, където

настаняването се предоставя за 30 дни, но когато това е оправдано, може да бъде удължено с още 30 дни. Настаняването се предоставя

безплатно и е част от предоставената грижа, специалистите в кризисните домове ще помогнат да намерите безопасно, дългосрочно решение на проблема, като те поддържат връзка със семейния асистент към съответната Социална служба за подкрепа на семейства и деца.

Службата за правна помощ (Jogi Segítségnyújtó Szolgálat)

предоставя правни съвети в случаи, в които фактите по случая са относително ясни,

и в случай че законно определените условия са спазени,

а. предоставя извънсъдебни услуги (консултиране, обработка на документи), безплатно или при благоприятни условия,

б. предоставя процесуално представителство в съдебното производство и в досъдебната фаза (когато случаят бива разследван от разследващия

орган или прокурора) на наказателното производство. Ако е предвидено процесуално представителство, действителната правна услуга се

предоставя от адвокати и правни кантори, които са в договорни отношения със Службата за правна помощ.

Какъв вид подкрепа мога да получа от неправителствени организации?

Първоначално можете да разчитате на следните неправителствени организации:

Благотворителна асоциация „Бял обръч“ (Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület):

лична грижа след престъпление,

безплатна правна помощ,

безплатна медиация,

безплатна психологическа помощ,

финансова подкрепа за лицата, които са в нужда (само ако престъплението е било съобщено в полицията),

помощ във връзка с процедурите на други органи,

медиация по отношение на подкрепата, предоставена от други организации и институции.

NGO NANE Асоциация за правата на жените (NÁ'k a NÁ'kért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület):

предоставяне на информация,

незабавна практическа помощ за лицата, които са в криза (например настаняване в защитени домове за жени, уведомяване на органите, съвети относно действията и възможностите),

групови сесии,

правна помощ (чрез правни съвети, ако е необходимо).

NGO ESZTER Ambulance (ESZTER Alapítvány és Ambulancia):

психологическа помощ,

правна помощ.

Асоциация на родителите (Patent Egyesület):

информация и съвети,

предоставяне на допълнителни консултации с психолог или социален работник,

предоставяне на правна помощ на малтретирани жени, както и на жертви на насилие, основано на пола, и на дискриминация.

Anonymous Ways Foundation (Névtelen Utak Alapítvány):

безопасно настаняване,

реhabилитация,

повторна интеграция.

Последна актуализация: 21/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.